

© Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

УДК 616.31-083:616.921.5-002.1]-053.2

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

ГІГІЄНИЧНИЙ СТАН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ В ДІТЕЙ, ЯКІ ЧАСТО ХВОРІЮТЬ НА ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНО-ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

deity-881988@mail.ru

Робота є фрагментом НДР кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава) «Удосконалити методи профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань у дітей із факторами ризику», № державної реєстрації теми № 0111U006760

Вступ. Поширеність стоматологічних хвороб серед дитячого населення зростає з кожним роком, тому надання стоматологічної допомоги дитячому населенню України й надалі залишається актуальною проблемою. Проблема карієсу заслуговує пильної уваги як із точки зору лікування, так і профілактики [10]. Один із провідних чинників виникнення карієсу в дітей - це зубний наліт [3,4,5]. Патогенний вплив мікроорганізмів на тверді тканини зубів здійснюється внаслідок їхньої ферментативної діяльності [2,9].

Належну увагу слід приділити профілактиці карієсу при різних соматичних хворобах [6], зокрема при гострих респіраторно-вірусних інфекціях (ГРВІ), які є однією з центральних проблем сучасної медицини, що характеризується високою поширеністю цієї групи хвороб як серед дорослого, так і серед дитячого населення [1].

Тому, на нашу думку, вивчення гігієни порожнини рота дітей, які часто хворіють на ГРВІ, актуальне і необхідне для планування профілактичних заходів.

Метою роботи було визначення гігієнічного стану ротової порожнини за індексами гігієни Федорова-Володкіною і Гріна-Вермільона в дітей, які часто хворіють на ГРВІ.

Об'єкт і методи дослідження. Нами було обстежено 200 дітей (89 дітей – практично здорових, 111 дітей, які часто хворіють на ГРВІ) віком від 6 до 7 років, які проживають у м. Полтаві.

Для визначення гігієнічного стану порожнини рота використовували індекси за Федоровим-Володкіною і Гріном-Вермільоном [7]. Кількісні показники статистично обробляли за Ст'юдентом-Фішером ($p \leq 0,01$) [8]. Дані щодо частоти захворюваності на ГРВІ отримали з медичних карток і шляхом опитування батьків за допомогою анкетування.

Результати досліджень та їх обговорення. Вивчення гігієнічного статусу дітей 6-7 років показало досить низький рівень гігієни ротової порожнини в них, особливо, у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції. Найгіршими показниками є в період загострення хвороби.

Згідно з результатами нашого дослідження найнижчий рівень гігієни ротової порожнини за Федоровим-Володкіною був у дітей 7 років, які часто хворіють на ГРВІ ($2,88 \pm 0,03$ бала), а найвищий - у практично здорових дітей 6 років ($2,03 \pm 0,01$) (табл. 1). Вірогідної різниці серед середніх показників гігієни ротової порожнини в дітей 6-7 років ми не спостерігали. У

Таблиця 1

Показники гігієни ротової порожнини в дітей 6-7 років

Вік, роки	Групи дітей	Кількість дітей	Індекс гігієни за Федоровим-Володкіною (M±m)	Індекс гігієни за Гріном-Вермільоном (M±m)
6	Практично здорові	67	$2,03 \pm 0,01$	$1,53 \pm 0,02$
7		22	$2,30 \pm 0,04$	$1,85 \pm 0,15$
Серед.		89	$2,04 \pm 0,02$	$1,58 \pm 0,05$
		p_1	$\leq 0,05$	$\leq 0,05$
6	Часто хворіють на ГРВІ	79	$2,65 \pm 0,02$	$2,01 \pm 0,03$
7		32	$2,88 \pm 0,03$	$2,61 \pm 0,03$
Серед.		111	$2,09 \pm 0,03$	$1,60 \pm 0,03$
		p_2	$\leq 0,05$	$\leq 0,05$
	p_6		$\leq 0,05$	$\leq 0,05$
	p_7		$\leq 0,05$	$\leq 0,05$
	$p_{\text{серед.}}$		$\geq 0,05$	$\geq 0,05$

Примітка: $p_{1,2}$ – міжгруповий показник усередині групи; $p_{\text{серед.}}$ – міжгруповий середній показник; $p_{6,7}$ – міжгруповий показник у різних групах.

дітей, часто хворіючих на ГРВІ, гігієнічний індекс становив $2,09 \pm 0,03$ бала, в практично здорових дітей – $2,04 \pm 0,02$ ($p \geq 0,05$).

Вірогідну різницю спостерігали всередині кожної групи. Діти 7 років, які часто хворіють на ГРВІ, мають гірший стан гігієни ротової порожнини ($2,30 \pm 0,04$ бала), діти 6 років цієї ж групи - $2,03 \pm 0,01$ бала ($\leq 0,05$). Така ж тенденція спостерігається в групі практично здорових, у 7 річних дітей цей показник становить $2,88 \pm 0,03$ бали, а у дітей 6 років – $2,65 \pm 0,02$ бала.

Вивчаючи стан гігієни за індексом Гріна-Вермільона, виявили таку ж закономірність. Діти з групи часто хворіючих мають гірші показники гігієни, ніж практично здорові діти. Найнижчий рівень гігієни ротової

порожнини був у дітей 7 років, які часто хворіють на ГРВІ (2,61±0,03 бала), а найвищий - у практично здорових дітей 6 років (1,53±0,02). У дітей 6 років цей показник вірогідно вищий у групі дітей, які часто хворіють, ніж у здорових дітей того ж віку, - 2,01±0,03 бала і 1,53±0,02 відповідно. Вірогідну різницю також спостерігали серед міжвікових показників у обох групах дослідження. Діти 7 років, які часто хворіють на ГРВІ, мають гірший стан гігієни ротової порожнини (2,61±0,03 бала), діти 6 років цієї ж групи - 2,01±0,03 бала (≤0,05). Така ж тенденція спостерігається в групі практично здорових, у 7 річних дітей цей показник становить 1,85±0,15 бали, а у дітей 6 років - 1,53±0,02 бала.

Середній показник гігієни ротової порожнини в дітей 6 і 7 років не був вірогідний і становив 1,58±0,05 бала в практично здорових дітей і 1,60±0,03 бала - в дітей, які часто хворіють на ГРВІ.

Висновок. Факторами ризику виникнення карієсу зубів у обстежуваних дітей може бути погана гігієна ротової порожнини під час загострення хвороби, оскільки основними клінічними проявами ГРВІ є підвищення температури тіла, відсутність апетиту, утруднене носове дихання (як наслідок - подальше дихання ротом), погана або ж зовсім відсутня гігієна ротової порожнини, скупчення м'якого зубного нальоту. Тому цілком зрозуміло, що показники гігієни порожнини рота в таких дітей вірогідно гірші, ніж показники практично здорових дітей, що потребує розробки лікувально-профілактичних заходів для них.

Перспективи подальших досліджень полягають у більш глибокому вивченні ефективності використання запропонованого нами лікувально-профілактичного комплексу в дітей, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції.

Література

1. Гевкалюк Н.О. Показники функціональних реакцій епітеліоцитів порожнини рота при гострій респіраторно-вірусній інфекції у дітей / Н.О. Гевкалюк // Світ медицини та біології. - 2012. - № 4. - С. 7-10.
2. Губина Л.К. Микробиоценоз зубного налета у дітей младшого шкільного віку / Л.К. Губина, М.А.Мальхіна // Стоматологія детского возраста и профилактика. - 2009. - Т. VIII, №2. - С. 63-66.
3. Каськова Л.Ф. Гігієнічний стан порожнини рота та швидкість слиновиділення в дітей із хронічним катаральним гінгівітом у період змінного прикусу / Л.Ф. Каськова, Є.М. Новіков, С.Ч. Новікова // Вісник проблем стоматології та медицини. - 2013. - Т. 2, № 3. - С. 320-323.
4. Каськова Л.Ф. Стан гігієни порожнини рота та тканин пародонту у дітей із зубощелепними аномаліями в процесі лікування знімними ортодонтичними конструкціями / Л.Ф. Каськова, Н.М. Тараненко // Вісник стоматології. - 2004. - № 4. - С. 57-59.
5. Каськова Л.Ф. Стан гігієни порожнини рота у дітей з групи радіаційного ризику / Л.Ф. Каськова // Український медичний альманах. - 2000. - Т. 3, № 5. - С. 88-90.
6. Косенко К. Н. Иммуный статус и интенсивность кариеса у часто болеющих детей / К. Н. Косенко, С. В. Скульская, О. В. Мороз // Вісник стоматології. - 2001. - № 1. - С. 45-47.
7. Профілактика стоматологічних захворювань: [підруч. для студ. вищих мед. навч. закл.] / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Карпенко [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. - Х. : Факт, 2011. - 392 с.
8. Реброва О.Ю. Статистический анализ медицинских данных. Применение пакета прикладных программ STATISTICA / О.Ю. Реброва. - М. : Медиасфера, 2002. - 312 с.
9. Смоляр Н. І. Гігієна ротової порожнини в дітей дошкільного віку м. Львова / Н. І. Смоляр, І. С. Дубецька // Український стоматологічний альманах. - 2006. - № 5. - С. 32-34.
10. Стоматологическая заболеваемость и уровень гигиены полости рта у дошкольников 3-6 лет г. Запорожье / О. В. Деньга, М. А. Гавриленко, В.С. Иванов, И. А. Спичка // Вісник стоматології. - 2007. - № 4. - С. 22 - 29.

УДК 616.31-083:616.921.5-002.1]-053.2

ГІГІЄНИЧНИЙ СТАН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ В ДІТЕЙ, ЯКІ ЧАСТО ХВОРІЮТЬ НА ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНО-ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

Резюме. Надання стоматологічної допомоги дитячому населенню України й надалі залишається актуальною проблемою. Належну увагу слід приділити профілактиці карієсу при різних соматичних хворобах, зокрема при гострих респіраторно-вірусних інфекціях.

Вивчення гігієнічного статусу дітей 6-7 років показало досить низький рівень гігієни ротової порожнини в них. Згідно з результатами нашого дослідження найнижчий рівень гігієни ротової порожнини як за індексом Федорова-Володкіної, так і за індексом Гріна-Вермільона був у дітей 7 років, які часто хворіють на ГРВІ, а найвищий - у практично здорових дітей 6 років. Взагалі, практично здорові діти мали вірогідно кращі показники гігієни ротової порожнини, ніж діти, які часто хворіють на ГРВІ.

Тому цілком доцільним є розроблення лікувально-профілактичних заходів для часто хворіючих дітей.

Ключові слова: діти, карієс, індекс гігієни, гостра респіраторно-вірусна інфекція, профілактика.

УДК 616.31-083:616.921.5-002.1]-053.2

ГИГИЕНИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ПОЛОСТИ РТА У ДЕТЕЙ, ЧАСТО БОЛЕЮЩИХ ОСТРЫМИ РЕСПИРАТОРНО-ВИРУСНЫМИ ИНФЕКЦИЯМИ

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

Резюме. Оказание стоматологической помощи детскому населению Украины остается актуальной проблемой. Должное внимание следует уделить профилактике кариеса при различных соматических болезнях, в частности при острых респираторно-вирусных инфекциях.

Изучение гигиенического статуса детей 6-7 лет показало достаточно низкий уровень гигиены их полости рта. Согласно результатам нашего исследования низкий уровень гигиены полости рта как по индексу

Федорова-Володкиной, так и по индексу Грина-Вермильона был у детей 7 лет, часто болеющих ОРВИ, а самый высокий - у практически здоровых детей 6 лет.

В общем, практически здоровые дети имели достоверно лучшие показатели гигиены полости рта, чем дети, которые часто болеют ОРВИ.

Поэтому вполне целесообразным является разработка лечебно-профилактических мероприятий для часто болеющих детей.

Ключевые слова: дети, кариес, индекс гигиены, острая респираторно-вирусная инфекция, профилактика.

UDC 616.31-083:616.921.5-002.1]-053.2

Hygienic Condition Oral Cavity in Children with Recurrent Respiratory Viral Infections

Kaskova L., Pavlenkova O.

Abstract. The prevalence of dental disease among children is growing every year, so providing dental care to children of the Ukraine still remains an urgent problem. Problem caries deserves attention as in terms of treatment and prevention.

Due attention should be paid to preventing caries in various somatic diseases, including acute respiratory viral infections (ARVI), which is one of the central problems of modern medicine, characterized by a high prevalence of this group of illnesses among adults and among children. Therefore, in our opinion, the study of oral health of children, who often suffer from ARVI, relevant and necessary for planning preventive measures.

Study of the hygienic status of children 6-7 years showed a rather low level of oral hygiene in them, especially in children, who often suffer from acute respiratory viral infections. The worst figures are in acute illness.

According to our research the lowest level of oral hygiene has been received by hygiene index Fedorova-Volodkinoy, was 7 years old children, who often suffer from ARVI ($2,88 \pm 0,03$ points), and the highest - in healthy children 6 years old ($2,03 \pm 0,01$). Significant difference among averages oral hygiene in children 6-7 years, we have not seen. Children are often illness ARVI, hygienic index was $2,09 \pm 0,03$ points, a healthy children - $2,04 \pm 0,02$.

Significant difference was observed in each group. Children 7 years, which often suffer from ARVI, have a worse state of oral hygiene ($2,30 \pm 0,04$ points), children 6 years of the same group - $2,03 \pm 0,01$ points. The same trend is observed in the group of healthy, 7 year olds, the figure is $2,88 \pm 0,03$ points, and in children 6 years old - $2,65 \pm 0,02$ points.

Studying hygiene index Green-Vermilion, showed the same pattern. Children from the group sickly health indicators are worse than almost healthy children. The lowest level of oral hygiene in children was 7 years, which often suffer from ARVI ($2,61 \pm 0,03$ points), and the highest - in healthy children 6 years old ($1,53 \pm 0,02$). In children 6 years old this figure is significantly higher in the group of children who are often ill than healthy children of the same age - $2,01 \pm 0,03$ points and $1,53 \pm 0,02$ respectively. Significant difference was also observed among of different ages rates in both groups of the study. Children 7 years, which often suffer from ARVI, have a worse state of oral hygiene ($2,61 \pm 0,03$ points), children 6 years of the same group - $2,01 \pm 0,03$ points ($\leq 0,05$). The same trend is observed in the group of healthy, 7 year olds, the figure is $1,85 \pm 0,15$ points, and in children 6 years old - $1,53 \pm 0,02$ points. The average index of oral hygiene in children 6 and 7 years was not credible and was $1,58 \pm 0,05$ points in healthy children and $1,60 \pm 0,03$ points - children who often suffer from ARVI.

Risk factors of dental caries in children can be surveyed poor oral hygiene during acute illness as the main clinical manifestations of ARVI are fever, lack of appetite, shortness of nasal breathing (as a consequence - further mouth breathing), poor or completely absent hygiene mouth, soft plaque accumulation. It is therefore clear that the indicators of oral health in these children probably worse than indicators of healthy children requires the development of therapeutic and preventive measures for them.

Keywords: children, caries, hygiene index, acute respiratory viral infection, prevention.

Рецензент – проф. Куроедова В.Д.

Стаття надійшла 26.05.2015 р.